

STYLE

מגזין לעיצוב הבית אופנה ולייף סטייל גיליון 29 Spring 2016

אמביינטה

ביקור בתערוכה
הבינלאומית לעיצוב
מוצרי צריכה לבית

קריאת כיוון

עיצוב פינת
קריאה ייעודית

הפקת אופנה

אביבית במיוחד

אביב משה

בראיון חגיגי ובמתכונים
לארוחת ליל הסדר

ראיון עם מעצב העל
פיליפ סטארק

S+ARCK

"הומור הוא אחד הדברים
הבולטים באנושות,
אבל אני לכשעצמי אדם
משעמם. חומריות וולגרית
בעיניי, ולכן תמיד שאפתי
להילחם בה. אני מבלה
את החיים במחשבה
שעליי לבצע את המסע
המושלם בארבע ביליון
השנים הקרובות, לפני
שהשמש תתפוצץ". פיליפ
סטארק, אחד המעצבים
הידועים ביותר בעולם,
מספה בראיון מיוחד למגזין
"סטייל" מה מנחה אותו
ביצירותיו, על מה הוא
חושב ובמה הוא מאמין.
עולם ומלואו באיש אחד

נועה אורן

1. כיסא Dr. Yes שעיצב פיליפ סטארק ל-Kartell. "הביטאט"
2. "הומור הוא אחד הדברים הבולטים באנושות". עיצובים מלאי הומור ממחוזו של מהפכן רציני
3. כל מה שאזוניות יכולות להציע - אזוניות אלחוטיות בעיצובו של סטארק, שמציעות למשתמשים את קדמת הטכנולוגיה
4. החיוניות שבמים. סטארק בשיתוף פעולה עם חברת "אקסור", מעניק משמעות חדשה למושג "עיצוב ברו"
5. Boxinbox - יחידות אחסון של סטארק על טהרת הזכוכית, למותג Glas Italia. להשיג ב"הביטאט"
6. Mr. Impossible - כיסא עשוי פוליקרבונט בהורקה
7. כל מה שמעניין או בא מאהבה - סטארק בשיתוף פעולה עם חבריו, בעליה של חברת IPANAMA הברזילאית

הו, פיליפ

הוא מעצב תעשייתי שאחראי במידה לא מבוססת על המהפכה העיצובית בעולם. הוא נהנה לעצב מוצרים בסיסיים שנמצאים בכל בית, כמו מסחטת המיץ המפורסמת שעיצב עבור חברת "אלסי", ובאותה מידה להשתעשע בעיצוב בייניים, כמו פרויקט Zoo בתל אביב. פיליפ סטארק (67) הוא המעצב הכי מוכר בעולם, הראשון שהפך לסלב, למרות שהוא מתנגד למעמד הזה בכל תוקף. אפשר לייחס את הפריצה שלו לתודעת הציבור בשנות ה-80 לכך שעיצב את דירתו של נשיא צרפת דאז, פרנסואה מיטראן, לפתיחות שלו שגורמת לו להתנסות בחומרים ובנושאים שונים, וגם ליחוח המהפכני שמתלווה אליו. סטארק מייצר כותרות בקצב מסחרר וביוגוד למעצבים מפורסמים אחרים, לא חוזר על עצמו. רק לאחרונה הוא הכריז על הקמתה של חברת TOG, שמייצרת רהיטים מפלסטיק, עם חבריו הברזילאיים, בעליה של יצרנית הנועליים "מליסה", שאהובות על הבנות בישראל. במקביל, הוא מקדם "מהפכות חברתיות" בזעיר אנפין, שנובעות מתפיסת העולם שלו ושנוגעות לחיי היומיום של כלנו.

הולך נגד החומר

מה הדבר החשוב ביותר עבורך בעיצוב שלך? האם זה ההומור שכל כך בולט בעבודותיך? "הומור הוא אחד הדברים הבולטים באנושות, אבל אני לכשעצמי אדם משעמם, בחיים הרגילים שלי אני בקושי מדבר, יש לי קווים אוטיסטיים בהתנהגות ואני חושב רק על דברים רציניים. יום אחד שאלתי את סטיב ג'ובס: 'סטיב, אם היית צריך לסכם הכל במילה אחת, באיזה מילה היית בוחר?' הוא ענה: 'כנות'. עבורי זה ברור מאליו, אני מקדש כנות והייתי כנה כל חיי, אבל את חייבת להודות שבחברה מתירנית כמו שלנו, בה כל אחד יכול לעשות הכל, כנות הפכה למצרך מבוקש וקשה להשגה. זו המטרה הגדולה מבחינתי, בכל עבודתי אני מכוון לעבר הכנות". לדבריו, "אפשר לומר שהעבודה שלי בחרה בי, עיצוב בא לי בקלות ולמרות שהוא לא מציל חיים, הוא בהחלט יכול לשפר אותם. המוטיבציה שלי הייתה מאז ומתמיד הרווח שמקבל האדם שמשתמש בדברים או במקומות שאני יוצר, ולכן למרות שחומריות היא לשווא, אני אמשך לשרת בתחום הזה באופן הכי טוב שאני יכול, ונקווה שאעשה זאת בעוד ועוד דרכים ותמיד בכנות". ◀

הו, פיליפ

עיצוב

8

9

וזה נכון לכל הממדים - מבחינתי, ליצור עיר שווה ערך ליצירת מברשת שיניים. הקונספט הוא זה שחשוב ולא הביטוי האסתטי שלו. לכן, שיפוט אסתטי הוא דבר מיושן ואפילו מסוכן, כאשר נעשה בו שימוש לצורך מכירת שטחיות. מה שאני עושה הוא לא נחמד או יפה, כמו שנוהגים לומר לי, אני עושה דברים שעובדים, זה הכל. אני פונקציונליסט בעידן ה-2000, ולכן זה בלתי אפשרי לענות על השאלה שלך. אבל אם את מכריחה אותי, אבחר בעיצוב הדמוקרטי, שמשמעו שיפור איכות המוצר תוך כדי הורדת המחיר, במטרה להפוך אותו נגיש לכמה שיותר אנשים."

בראש הפסגה

סטארק מספר, כי כדי לעצב יש להבין דברים, לחשוב על המסע הבא ולמצוא פתרונות שישמשו את משתמשי המוצר.

מה מרגש אותך?

"הסיפור שלנו, סיפור ההתפתחות האבולוציונית, מי שאנחנו, מה אנחנו, המקום שהגענו ממנו והמקום שבו נהיה בעוד ארבע ביליון שנים כשהשמש תתפוצץ, אם נשרוד... אני קורא ספרי מדע וספרות. אבל לא חייבים לקרוא הרבה, צריך פשוט להבין דברים, את השירה ואת המוזיקה שגולמות במדע. אני מבלה את החיים במחשבה שעליי לבצע את המסע המושלם בארבע ביליון השנים הקרובות, לפני שהשמש תתפוצץ ועכשיו, כמו אנשים אחרים, אנחנו חושבים שאולי לא נוכל לעשות זאת. האנושות אולי תיעלם מוקדם מאוד, בעיקר בשל ניהול רצוע של המשאבים, זו הפתעה גדולה מבחינתי." ◀

אנחנו חיים בחברה קפיטליסטית שבמרכזה תרבות צריכה. מה עמדתך לגבי זה? דיברת בעבר על המושג "עיצוב דמוקרטי".

"תמיד דיברתי על עיצוב דמוקרטי, אפשר לומר שהשקתי את התנועה הזו ואני מרגיש שזה קרב שכמעט הסתיים ושיניצחנו בו. בהיסטוריה הפוליטית של העולם, קומוניזם הייתה תורה שהתבססה על רעיון של שיתופיות והוא, כידוע, ננטש במהירות ובאלימות. כאשר אני מתכנן כיסא, אני מכין אב טיפוס. אם הוא לא עובד, אני לא נוסע ולא זורק אותו, אנחנו מרכיבים אותו מחדש, שוב ושוב ושוב, עד שהאב טיפוס עובד. למרות שהקומוניזם מבוסס על אלטרואיזם, לא נתנו לו הדמנות שניה. מוגד, לצערי, יש את הקפיטליזם, שמבוסס על הצדדים האפלים ביותר של האדם - אגואיזם והשתוקקות. התוצאה היא שליטה של חוקי השוק ושירותם של החזקים. המערכת הזו נכשלה מספר פעמים, ובכל זאת אנחנו חוזרים אליה שוב ושוב. אנחנו ממשיכים לתקן מערכת שלא עובדת, בעיקר בגלל הערכים הלא נכונים שהיא מושתתת עליהם, ערכים אוטי אנושיים. לדעתי, אנחנו צועדים לעבר ערכים של אריכות ימים וחזרה למסורת, כלומר יצירת אובייקטים שיאריכו ימים ומשמעות."

מה פריט העיצוב שאתה הכי קשור אליו ומדוע?

"חומריות וולגריז בעיניי, ולכן תמיד שאפתי להילחם בה. כל חיי ניסיתי להתעלות מעל לחומר, להפוך אותו לביטוי של חלום, חזון, אוטופיה. החלום הוא אלגנטי, יותר מאשר התוצאה, ולכן אני לא יכול להיות מרוצה מתוצאה של אף פרויקט ספציפי."

8. פיליפ וג'סמין סטארק עם אוסף ריהוט גן שעוצב על ידי פיליפ סטארק עבור חברת dedon.
צילום: Rainer Hosch
9. ארכיטקטורה ומישה. קולקציית האריחים Sant'Agostino בעיצובו של פיליפ סטארק

"כל חיי ניסיתי להתעלות מעל לחומר, להפוך אותו לביטוי של חלום, חזון, אוטופיה. החלום הוא אלגנטי, יותר מאשר התוצאה, ולכן אני לא יכול להיות מרוצה מתוצאה של אף פרויקט ספציפי"

[10]

הו, פיליפ

איזה עוד פסגות אתה מתכוון לכבוש?

"אחרי עיצוב דמוקרטי ואקולוגיה דמוקרטית (פיתוח מוצרים שמייצרים אנרגיה, כמו טורבינות רוח), הקרב הבא שלי הוא דיור דמוקרטי. מנוחך בעיניי שסיפוק דיור למשפחתי הפך לדבר כל כך קשה ויקר. אנחנו צריכים למצוא השראה בתעשיית הרכב. אני לא אוהב מכונות, אבל חייבים להודות ביעילות של התעשייה הזאת - באיכות, בדיוק, באמינות. היום, בית עולה פי עשר ממכונות והוא פי מאה פחות איכותי. הפתרון האמיתי הוא לתעש את סקטור הדיור אם נצליח לעשות זאת, בית יעלה בין 10 איור ל-20 אלף דולר."

מה לדעתך סוד ההצלחה של כיסא לואי גוסט שעיצבת?

"אני מרגיש שכולנו עיצבנו את הלואי גוסט. המוצר הזה היה בתוכנו ואני הייתי הקטליזטור של הזיכרון התרבותי המערבי שהוציא אותו לפועל. לך חברה טכנולוגיה של הורקת פלסטיק, שיכולה ליצור מוצר עם עיצוב נכון במחיר הנוכחי. מבחינות, זה המסך ישיר של העיצוב הדמוקרטי ואפשר לומר שהקרב הזה כמעט הסתיים בניצחון. ההצלחה של הלואי גוסט מוכחת - חפץ הופך לאייקון כאשר הוא מוכר מיליון חתימות. המשמעות היא שאנשים רבים הכניסו אותו לביתם והוא הופך לחפץ אייקוני טבעי."

תאר את שיתוף הפעולה שלך עם חברת "קרטל" במהלך השנים, תהליך העבודה והיחסים בין היצרן למעצב, איך נולד מוצר?

"לפני הכל, 'קרטל' היא משפחה ופילוסופיה. לקלאודיו לטי, הבעלים והיו"ר של החברה, הייתה את ההבנה שרק פלסטיק יכול לשפר איכות וליצור מוצרים מעניינים וזולים למקסימום אנשים. זה היה מושלם, בגלל שגם אני חשתי כך. ביחד עם 'קרטל' הוכחנו שאפשר לשפר את האיכות, להוריד מחירים ולספק לכמות הגדולה ביותר של אנשים מוצר יצירתי וחזק, בעל אורח חיים ארוך. כדי שיהיו ילדים יפים הורים חייבים להיות מאוהבים, וכך גם בעבודה. קלאודיו לטי ואני מכוונים לאותו כיוון. הוא חלק ממעטים שיש להם חזון אמיתי והבנה של יצירה. הורימה בינינו קלה וטבעית ואנחנו לא מבזבזים זמן על דיונים חסרי טעם."

העתיד לבוא

סטארק מספר, כי הדבר החיוני ביותר בחיינו ולעבודתו הוא האהבה, וכך הוא גם בוחר את הפרויקטים שלו.

למי היית רוצה לעצב, חברה או אדם?

"אשתי אמרה לי פעם שאנחנו דוברים 90 אחוזים מההצעות שמועצות אליו. אנחנו מקבלים פרויקטים רק אם מתקיימים אחד משני תנאים - כי אנחנו אוהבים את המזמין, כי אנחנו מאוד סנטימנטלים."

[11]

10. כיסא בהשראת ארבעת כיסאות אייקונים של המאה ה-20, שזכה לשם Masters, עבור חברת kartell
11. כיסא Louis האייקוני שעיצב סטארק בהשראת סגנון הבארוק. הכיסא נמכר ביותר משני מיליון יחידות ברחבי העולם
12. מאדאם פוצ' - שיתוף פעולה של פיליפ סטארק עם מותג האופנה היוקרתי Pucci, בו כיסאות הפוליקרבט רופדו בכדים של בית האופנה. להשיג ב"הביסט"

[12]

הו, פיליפ

עיצוב

אהבה היא דבר חיוני בחיים שלי, ולכן אני עובד רק עם חברים או שותפים שהופכים לחברים. התנאי השני הוא פרויקטים שיש בהם מן המחקר, כאלה שיש בהם כלים שיסייעו לי להתנסות בדברים, פרויקטים שיעניינו אנשים או כאלה שמציעים זווית ראייה חדשה. אלה שתי הסיבות היחידות."

איך אתה מתייחס למעמדך כמעצב-סלב?

"כדי לראות את עצמך אתה זקוק למראה, ולעיתים קרובות המראות הם עיניהם של אחרים. רוב הזמן אני חי עם אשתי ובתנו בת הארבע במקום מרוחק מהעיר. אני לא משתתף במסיבות קוקטייל או בארוחות ערב חגיגיות, אני לא מבקר בקולנוע או בתערוכות. השכנים שלי הם דייגים, חוואים או האורחים שבחדר שלי, ואני לא רואה דבר בעיניהם שירמזו לי שאני מפורסם, זה משמח אותי, משום שכאשר אתה מרגיש כמו כוכב, אתה מת."

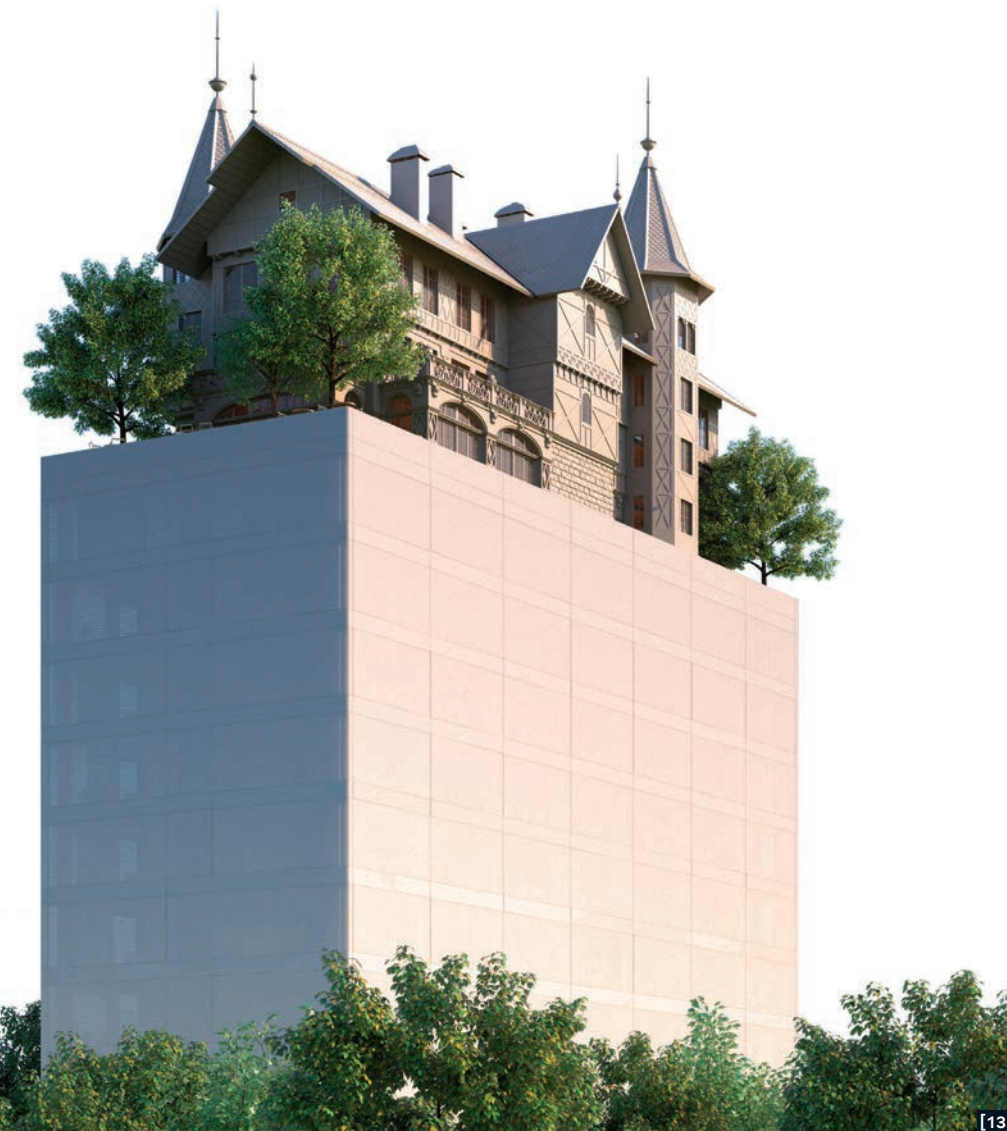
מה לדעתך העתיד בעולם העיצוב?

"העתיד הוא פחות. רוב האובייקטים שמקיפים אותנו היום ייעלמו. חימום ותאורה, למשל, יושלבו בצבעי הקיר שלנו. צורת הרהיטים שלנו תשתנה, כך שהם יאמצו את הצרכים והצורה שמתאימים לבריאות גוף. יהיו לנו צ'יפים תחת העור, שיסייעו בוויסות הטמפרטורה שלנו וכדומה. לא יהיו עוד חפצים שנוגשים שאנחנו חייבים, נהיה חופשיים להיות עצמנו."

נתת הרצאה ב"טד" ודיברת על אלוהים. האם תוכל להסביר למה התכוונת?

"קיבלתי חינוך דתי כבד. במהלך ילדותי, חינוך דתי קתולי הועבר על ידי אנשים דתיים ורציניים מאוד. במהלך נעוריי השתתפתי לפחות בשלוש מיסות ביום. כתוצאה מכך אני שונא כל סוג של אמונה או דת, בעיניי זו בושה לאנושות להאמין. באותו זמן, בגלל שדבר לא יכול להיות רק רע, זה נתן לי את הרעיון של חובה כלפי האחר. לתפיסתי, עליך לשרת, עליך להיות ראוי להיות קיים וזה מה שאני מנסה לעשות עם המחלה הנפשית הזו שנקראת 'יצירתיות'."

13. מלון metz, שעוצב על ידי סטארק ב-2015
14. בית אקולוגי - דוגמה לבית שתכנן סטארק ושבו הורכבו מערכות אקולוגיות מתקדמות
15. ma cocotte, המסעדה שעיצב סטארק בשנת 2012 תחת הקונספט "אמנות החיים"

[13]

[15]

[14]

"השכנים שלי הם דייגים, חוואים או האורחים שבחדר שלי, ואני לא רואה דבר בעיניהם שירמזו לי שאני מפורסם, זה משמח אותי, משום שכאשר אתה מרגיש כמו כוכב, אתה מת"